

Bogen er nøgtern og sober i sin fremstilling af problemerne, og den er derved et godt bidrag til den ofte hede debat, der føres omkring den sure nedbørs indflydelse på miljøet.

Henrik Breuning Madsen

Plant production and management under drought conditions: papers presented at the symposium, 4-6 October 1982, held at Tulsa, OK, U.S.A. Ed. by John F. Stone, Wayne O. Willis. - (Developments in agricultural and managed-forest ecology, 12). Elsevier, Amsterdam, 1983. VIII, 389 s., ill. 25 cm. Pris ikke oplyst.

Denne bog gengiver de forskellige indlæg fra et symposium i USA omhandlende de nyere forskningsresultater omkring planteproduktionen på The Great Plain i USA. Denne region er kendetegnet ved ofte lange tørkeperioder, der har stor indflydelse på dyrkningsforholdene. De enkelte indlæg er meget tekniske og henvender sig udelukkende til specialister. Det bør nævnes, at et afsnit i bogen omhandler remote sensings anvendelse til bestemmelse af vandstress i planter og jord.

Henrik Breuning Madsen

Bodenkundliche Kartieranleitung. Red. J.-H. Benzler, (et al.). 3. verb. u erw. Aufl. Schweizerbart'sche, Hannover, 1983. 331 s., ill. 18 cm. DEM 19.80.

Denne bog er en guideline udviklet til beskrivelse af tyske jorde. Bogen er udgivet i lommeformat og i en indbinding, der gør det muligt, at have den med i felten.

Der gives en grundig vejledning i profilbeskrivelse, som den udføres i Tyskland, og de forskellige jordtyper i det tyske klassifikationssystem beskrives. Bogen er systematisk opbygget med en god indholdsfortegnelse, der gør det let at arbejde med den. Der er i bogen flere afsnit, der kan give god inspiration til den, der selv vil opbygge lignende systemer.

Henrik Breuning Madsen

Peter Frankenberg: Ähnlichkeitsstrukturen von Ernteertrag und Witterung in der Bundesrepublik Deutschland. - (Erdwissenschaftliche Forschung; Bd. 17). Steiner, Wiesbaden, 1984. XV, 265 s., ill. 30 cm. DEM 148.-.

Bogens ærinde er at analysere sammenhænge mellem klimaet og udbyttet for landbrugsafgrøderne. For en 20-årig periode er der indhentet oplysninger om udbytterne for en række afgrøder i samtlige 234 Kreise i BRD, mens de tilsvarende kli-

maoplysninger er hentet fra 55 klimastationer.

Gennem et udvalg af multivariable statistiske analyser (multipel regression, faktoranalyse o. a.) anskueliggøres de ovennævnte sammenhænge. Resultaterne af de mange forskellige sammenstillinger af materialet dokumenteres udførligt i en lang række tabeller og kort. Sidstnævnte er desværre næsten ulæselige p.g.a. et meget uheldigt signaturvalg, og dermed er bogens værdi stærkt reduceret for den læser, som først og fremmest søger et samlet overblik over analysens resultater.

Anette Reenberg

Raymond C. Loehr: Pollution control for agriculture. - 2. ed. Academic Press, Orlando 1984. XVII; 467 s., USD 44.-.

Denne bog behandler et emne, der er meget aktuelt set i relation til de landbrugsmiljø diskussioner, der er oppe i tiden. Bogen redegør først for strukturændringerne i det amerikanske landbrug, især dem efter 2. verdenskrig, og de farer det medfører for miljøet. Den beskrevne udvikling kan stort set overføres til danske forhold. De miljømæssige konsekvenser af denne strukturændring beskrives lidt for kort i et enkelt kapitel, hvorefter resten af bogen (over 3/4) beskriver forskellige metoder til nedbringelse af forureningen. Disse spænder lige fra forskellige typer af rensningsanlæg til forskellige dyrkningsformer.

Det er en let læst og velskrevet bog, der bør læses af de, der vil forstå landbrugsmiljø problemerne og kende noget til løsningsmodeller.

Henrik Breuning Madsen

Uwe Treter: Die Baumgrenzen Skandinaviens: Ökologische und dendroklimatische Untersuchungen.

Steiner, Wiesbaden, 1984. 111 s., ill. 23 cm. DEM 24.-.

Dette er første bind i en serie af »Wissenschaftliche Paperbacks« om arbejdsmetoder og forskning inden for geografi på grundlag af regionale eksempler. Forfatterne gør meget ud af begreber og definitioner og har mange litteraturhenvisninger. Bogen behandler klima og livsformer nær trægrænsen, helt overvejende langs birkens yderste forposter. Temperatur, fugtighed og snedække analyseres som limiterende faktorer bl.a. belyst ved flere tidsserier. Trægrænsens fluktuationer omtales i relation til den menneskelige påvirkning.

Kr. M. Jensen

Peter Kronberg: Fernerkundung der Erde: Grundlagen und Methoden des remote sensing in der Geologie.

Enke, Stuttgart, 1985. IX, 394 s., ill. 21 cm. DEM 148.-.

Der gives i bogen en oversigt over de fysiske principper for remote sensing teknikken. Herefter følger en gennemgang af forskellige overfladers spektrale egenskaber, samt de i dag eksisterende optagelsesprocedurer. Senere gives en præsentation af de vigtigste billedbehandlingsteknikker. Afslutningsvis demonstreres og diskuteres informationsindholdet i og anvendeligheden af remote sensing data inden for geologien. Bogen indeholder herudover anvisninger på anskaffelsesmuligheder for remote sensing data samt omfattende litteraturhenvisninger.

Bjarne Holm Jakobsen

A profile of Dutch economic geography/ed. by Marc de Smidt and Egbert Wever. - (Man and environment; 16).

Van Gorcum, Assen, 1984. IX, 201 s., ill. 24 cm. NLG 35.-.

De artikler, nederlandske økonomiske geografer præsenterede ved IGU kongressen 1984, er samlede i denne bog. Derved gives en profil af fagets nuværende arbejdsområde og stadi. Artiklerne fokuserer på virksomhedens adfærd, når nylokalisering overvejes, og hører under teorien om de komparative fordele. Der er dog også regionalgeografiske indfaldsvinkler. De 10 artikler giver et godt samlet billede af industrilokaliseringens udvikling og behandler desuden moderne erhvervstyper som organisationer og administrative virksomheder.

Christian Wichmann Matthiessen

Jörg Stadelbauer: Regionalforschung über sozialistische Länder. (Erträge der Forschung, Bd. 211).

Wissenschaftliche Buchgesellschaft, Darmstadt, 1984. VII, 181 s. 20 cm. DEM 31.-.

Bogen kan kort og godt karakteriseres som en litteraturoversigt over geografisk forskning fokuserende på de socialistiske lande. Men oversigten har følgende begrænsninger. Den omfatter kun tysksproget litteratur, og så inddrages østrigsk, schweizisk og østtysk litteratur kun sporadisk. Vesttyskland har en lang tradition for østeuropaforskning, men tidsmæssigt er udvalget her begrænset til perioden efter 1970, hvor Vesttyskland officielt, bl.a. med Grundlagetraktat med DDR, anerkendte realiteterne, herunder de eksisterende grænser, i Europa. Landene, der behandles, er Sovjet-

unionen, Kina, Mongoliet samt de otte socialistiske lande i østeuropa. Således udelades Cuba og Nordkorea og andre lande med socialistisk styre af nyere dato.

Bogen falder i to hoveddele. Sidste del er en alfabetisk fortegnelse over ca. 600 artikler og monografier, ca 40 sider. En udmærket hjælp til litteratursøgning. Første dels vigtigste kapitel er en 70 siders gennemgang af forskellige geografiske forskningsfelter, som de aftegner sig i vesttyske publikationer. Den omfatter alt fra landbrugs- og industrigeografi til urbanisering og regionaludvikling. Det er i sagens natur meget kortfattet, uden at vurderinger og teoretiske overvejelser dog udelukkes.

Der er en tendens til at de eksisterende forskelle m.h.t. geografisk forskning i hhv. de socialistiske lande og Vesttyskland udlægges som mangler (defizite) i de soc. landes forskning, uden at inddrage overvejelser om geografis vidt forskellige samfundsmæssige opgaver.

Denne emneorienterede oversigt er et godt supplement til eksisterende regionalt opdelt oversigter.

Rolf Guttesen

Soil spatial variability: proceedings of a workshop of the ISSS and the SSSA Las Vegas, USA 30 november-1 december 1984/ D. R. Nielsen and J. Bouma (Eds.). Pudoc, Wageningen, 1985. 243 s., ill. 22 cm. NLG 45,-.

Samlingen af workshop-bidrag, der hver for sig er efterfulgt af en række diskussionsbidrag, belyser generelle statistiske begreber og metoder til kvantificering af spatial og temporal variabilitet og anvendelsen af disse inden for jordbundshydrologi, pædologi og jordbundskortlægning. Der bidrages hermed til den teknologiske udvikling, der sker inden for de nævnte discipliners kortlægningsmetoder, med henblik på en forbedret anvendelighed af data til arealplanlægningsformål.

Bjarne Holm Jakobsen

Henrik Adrian, Henrik Toft Jensen og Mette Løndahl: Fra industrialiseringens kirkegård. 1: Tekstilarbejde og tekstilproduktion. - 80 s. 2: Kulproduktion og kulliv. - 79 s. 3: Boligforhold og dagligliv. - 88 s. Gad Kbh., 1984-85. 3 bd., ill. 25 cm. Pr. bd. DKR 98,-.

De tre rigt illustrerede bind behandler Nordvestenglands udvikling i lyset af industriens gennembrud o. 1800 og afvikling

i efterkrigstiden. Ved beskrivelse af virksomheder, by- og boligforhold mv. søges de vigtigste økonomiske og sociale forhold klarlagt. De enkelte bind indledes med en kort introduktion efterfulgt af en række engelske tekster og afsluttes med en opsamling.

»Tekstilarbejde og tekstilproduktion« rummer væversange fra 1830, beskrivelse af fabrikker og arbejdsforhold ca. 1855, en godt illustreret gennemgang af en moderne tekstilfabrik og endelig en længere gennemgang af erhvervets teknologiske udvikling med vægten på forrige århundrede.

»Kulproduktion og kulliv« mangler en generel introduktion, men rummer til gengæld nogle særdeles læseværdige afsnit om praktisk minedrift, den anvendte teknik og dens betydning for beskæftigelsen.

»Boligforhold og dagligdag« behandler noget stakatoagtigt Manchesters udvikling, igen med vægt på forrige århundrede – Engels beskrivelse af byen er velvalgt. Afsnittene vedr. de nyere boligområders forfald og problemerne i de britiske storbyers »win-ner cities« giver en god oversigt.

Kortmaterialet er for tilfældigt og navnlig de to første bind koncentrerer sig for høj grad om forrige århundrede; en oversigt over efterkrigstidens økonomiske, sociale og politiske udvikling ville lette forståelsen af de nuværende problemer. Bøgerne er beregnet for gymnasier, HF-kurser og lign., men de kan næppe stå alene.

Hans Andersen

Dieter Kellertat: Deltaforschung: Verbreitung, Morphologie, Entstehung und Ökologie von Deltas. - (Erträge der Forschung; Bd. 214).

Wissenschaftliche Buchgesellschaft, Darmstadt, 1984. XV, 158 s., ill. 20 cm. DEM 43,-.

Der gives i denne bog en kortfattet fremstilling af fænomenet delta, på baggrund af en omfattende litteraturgennemgang. Præsentationen, der i teksten er forsøgt gjort alment tilgængeligt, er i vid udstrækning sket gennem grafisk fremstilling samt ved kort og tabeller. Der er ligeledes gjort forsøg på at lave en samlet fremstilling af de ved deltadannelsen involverede processer samt disses indbyrdes påvirkning. Bogen sigter således både mod ikke fagfolk, der ønsker at vide noget om deltaer, men også mod fagfolk, der her kunne finde inspiration til videregående studier.

Bjarne Holm Jakobsen

Klimageographie. Hrsg. von Wolfgang Eriksen. - Wege der Forschung; Bd. 615). Wissenschaftliche Buchgesellschaft Darmstadt 1985. VII, 452 s., ill. 20 cm. DEM 89,-.

Udgivelsen af denne samling udvalgte artikler forsøger historisk at belyse den udvikling den klimatologiske forskning har gennemløbet inden for rammerne af faget geografi. Udviklingen fra en udelukkende middelværdiorienteret klimafremstilling til også at omfatte en mere fysisk funderet og modelorienteret forskningsmetode belyses. Nye klimageografiske forskningsområder udover de traditionelle, klimaklassifikation og -systematik præsenteres. Heriblandt kan nævnes jordbrugsklimatologi, landskabsklimatologi samt øko- og bioklimatologi.

Bjarne Holm Jakobsen

The Northern and Western isles in the Viking world: survival, continuity and change. Ed. by Alexander Fenton and Hermann Pálsson.

Donald, Edinburgh, 1984. X, 347 s., ill. 24 cm. GBP 20,-.

I anledning af 200 året for National Museum of Antiquities of Scotland i 1981 blev der i Edinburgh afholdt et seminar om de nordlige og vestlige øer i Vikingetid. Deltagerne kom fra de Britiske Øer og de nordiske lande. Seminarindlæggene er nu publiceret i en smuk og velillustreret bog.

De 19 artikler falder i tre grupper: den materielle kultur, stednavne og historie samt sprog, litteratur og mundtlig tradition. Indholdet er klart af størst interesse for arkæologer og historikere, men den historiske geograf vil kunne finde stof af interesse især i de to første grupper.

Rolf Guttesen

Jaroslav Balek: Hydrology and water resources in tropical regions. - (Developments in water science, 18).

Elsevier, Amsterdam, 1983. 271 s., fig. & 3 tvl. i lomme. USD 70.25.

Denne udgave er en videreudvikling af J. Baleks bog fra 1977 af samme titel. I den nye udgave er de sidste 5 års forskning søgt udarbejdet. Bogen er ikke en standard hydrologibog eller en ingeniørmanual, men giver for det tropiske område en geografisk beskrivelse af den hydrologiske cyklus og de muligheder og begrænsninger, der er for udnyttelsen af vandressourcen. Det sidste er et komplekst system, hvor økologi spiller en væsentlig rolle, idet den udvidede menneskelige aktivitet i troperne ofte medfører